

Cseppentő István – Dévényi Levente – Horváth Krisztina –
Kalmár Anikó – Maár Judit – Palágyi Tivadar – Tóth Réka

A francia irodalom története

Szerkesztette

Maár Judit

Budapest, 2011

Tartalom

Előszó 11

Középkor és reneszánsz 17

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS	19
A frank törzsektől a francia államig	19
Meroving- és Karoling-kor (496–987), 19 – Franciaország születése (987–1180), 25 – A nagy 13. század (1180–1328), 29 – Válságok és újjáépülés (1328–1515), 36 – Az abszolutizmus felé (1515–1610), 41	
A KÖZÉPKOR IRODALMA	48
Egy új nyelv és irodalom születése	49
Lovagkor és epikus költészet	51
<i>Roland-ének</i> , 56	
Udvari regény és költészet.	62
Antik hatás, 63 – A breton hatás, 65 – A déli hatás: udvari költészet, 68 – Az udvari regény, 73 – § Lancelot, avagy a Kordélyos lovag (<i>Le chevalier de la charrette</i>), 75 – § Yvain, avagy az Oroszlános lovag (<i>Le chevalier au lion</i>), 75 – § Gautier d'Arras, 76 – § A Grál-ciklus, 78 – § Perceval, 78 – Allegorikus irodalom, 79 – § A <i>Rózsa-regény</i> , 82	
Az ófrancia próza megjelenése	86
A középkori történetírás, 87	
Vallási és komikus műfajok	90
<i>Róka-regény</i> , 95	
A középkori színház	98

Késő-középkori francia irodalom	101
Történetirók, 103 – A későközépkori vallásos színház, 105 – Komédia, 107 – § <i>Pathelin mester</i> , 109 – Későközépkori regény és novella, 110 – A későközépkori francia líra, 112	
RENEZÁNSZ IRODALOM	118
Átmenet a középkorból a reneszánszba	118
A 16. századi regény és novella, 122 – Reneszánsz értekező próza, 134	
A kiteljesedett reneszánsz irodalom	136
A reneszánsz költészet, 136 – A 16. századi francia színház, 144 – A humanisták új nemzedéke, 145	
<i>A 17. század</i>	153
TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS	155
A Napkirály százada.	155
Medici Mária régenssége (1610–1617), 155 – Richelieu (1624–1642), 156 – Mazarin (1642–1661) és a Fronde, 161 – XIV. Lajos (1661–1715), 162	
A BAROKK KOR IRODALMA.	170
A barokk költészet	172
A barokk dráma.	195
Alexandre Hardy, 200 – Jean de Rotrou, 202 – Pierre Corneille, 204	
A barokk regény	223
François de Rosset, 226 – Jean-Pierre Camus, 227 – Honoré d'Urfé, 228 – La Calprenède, 230 – Madeleine de Scudéry, 232	
Filozófiai irodalom: Descartes	234
A KLASSZICIZMUS.	240
A klasszikus dráma	241
Racine, 243 – Molière, 260	
A klasszikus költészet.	277
La Fontaine, 280 – Boileau, 282 – A <i>Régiek és Modernek vitája</i> , 284	
A klasszikus regény	285
Jean Segrais, 286 – Madame de Lafayette, 287 – Saint-Réal, 288 – Guilleragues, 289 – A Clèves hercegnő, 290	

Moralisták	291
La Rochefoucauld, 292 – Madame de Sévigné, 295 – Retz, 296 – La Bruyère, 297	
Hitszónokok	300
Bossuet, 300 – Bourdaloue, 303	
Filozófiai irodalom: Pascal.	305

A 18. század   309

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS	311
Az Ancien Régime és a Forradalom.	311
A Régensség (1715–1723), 311 – XV. Lajos (1723–1774), 314 – XVI. La- jos (1774–1789), 318 – A Forradalom, 321	
A FELVILÁGOSODÁS SZÁZADÁNAK IRODALMA.	327
A 18. századi regény.	363
A 18. századi dráma	396
A tragédia, 397 – A vígjáték, 403	
A 18. századi költészet	420

A 19. század   441

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS	443
Napóleon és a Restauráció (1799–1830), 443 – A Júliusi Monar- chia és a II. Köztársaság (1830–1852), 449 – A Második Császár- ság (1852–1870), 451 – A Harmadik Köztársaság első korszaka (1870–1905), 453	
A 19. SZÁZAD IRODALMA	458
A romantika áramában.	459
A romantika esztétikájának első megfogalmazásai; irodalomelmélet, irodalomkritika, 459 – A romantikus költészet, 476 – A romantikus dráma elmélete és gyakorlata, 490 – Elbeszélő próza – a regény újjászületése, 500 – Irodalmi és művészi élet, eszmeáramlatok az 1820–1840-es években, 531	

Realizmus és naturalizmus	538
Szemben a romantikával: a realizmus térhódítása, 538 – Realizmus és esztétizmus találkozása: a flaubert-i regény, 546 – A színház a realizmus korában, 554 – A naturalizmus irodalomelmélete, 556 – Elbeszélő próza és dráma a naturalizmus korában, 565	
A szimbolizmus kora	575
Út a szimbolizmus felé: Charles Baudelaire, 576 – A parnasszista költészet, 585 – A szimbolista költészet kiteljesedése: Verlaine, Rimbaud, Mallarmé, 589 – Dekadencia és szimbolizmus – eszmeáramlatok, iskolák, művészi programok a századvégen, 612 – Színház és elbeszélő próza a szimbolizmus áramában, 622	

A 20. század 629

TÖRTÉNETI BEVEZETÉS	631
A Harmadik Köztársaság második korszaka (1905–1940), 631 – Vichy és a háború utáni Franciaország (1940–1946), 636 – A IV. Köztársaság (1946–1958), 637 – Az V. Köztársaság első évtizede (1958–1968), 639 – Az V. Köztársaság útja 1968-tól máig, 640	
A SZÁZADELŐ IRODALMA	644
A regény válsága. Barrès, Loti, France	644
Az NRF. A modern regény kalandja.	654
Marcel Proust nyomában, 657 – Gide kísérleti regénye, 662	
A századelő költészete	668
A századelő színháza	678
Claudel misztikus színháza, 682	
AZ „ÚJ SZELLEM”	686
A költészet új szelleme	686
Apollinaire, 687 – Paul Valéry, 693 – A szürrealizmus és Dada, 697	
Az avantgárd színház felé	718
Dadaista és szürrealista színház, 721 – Antonin Artaud kegyetlen színháza, 726	
A HÚSZAS–HARMINCAS ÉVEK IRODALMA	730
Mítoszok újrajátszása a két világháború között	730
A regény a két világháború között	738
A francia vidék hangjai, 745 – Keresztény hitvallások, 747 – Társadalomrajz és freskóregény, 760 – Az emberi sors regényei, 764	

A lét abszurditásától az elkötelezettségig	773
Az egzisztencializmus, 773 – Az Ellenállás irodalma, 781 – A feminizmus, 783	
A NYELVÉSZETI FORDULAT	785
A nyelven túl	786
Neoklasszikusok	790
Az abszurd dráma	794
Az Új Regény	802
A SZÜRREALIZMUS UTÁN	
A FRANCIA KÖLTÉSZET A II. VILÁGHÁBORÚTÓL NAPJAINKIG	820
Négy portré: Supervielle, Saint-John Perse, Reverdy, Michaux	823
A II. világháború utáni francia költészet három nagy vonulata	835
Napjaink költészete	850
A GYANAKVÁSON TÚL: A KORTÁRS IRODALOM FELÉ	854
A kortárs színház.	856
Kortárs elbeszélők	859
Új önéletírás és végtelenített regény: Marguerite Duras, 859 – Formai játék és tragikum: Georges Perec, 862 – Michel Tournier mitológiai regénye, 864 – J.M.G. Le Clézio, az emberiség önéletrajzírója, 867	

Frankofón irodalmak   871

AZ ANTILLAI FRANKOFÓN IRODALMAK	875
Az antillai irodalom kezdetei: a <i>békék</i> irodalma	877
A 20. század elejének egzotikus költői	879
A <i>Légitime Défense</i> (1932).	881
A regionalizmus	883
A négerség (<i>négritude</i>): Césaire és Damas	886
A francia nyelvű kreol regény megszületése	891
Antillaiság (antillanéité) és kreolság (créolité).	892

FEKETE-AFRIKA FRANKOFÓN IRODALMAI	896
Az első „igazi néger regény”: René Maran <i>Batualája</i>	897
Négerség és frankofónia: Léopold Sédar Senghor.	900
A kouroumai fordulat előtti regény.	902
Ahmadou Kourouma: nyelvi-poétikai fordulat	904
A klasszikus és az új afrikai regény	908
A (be)vándorlók (migrítude) irodalma: az Afrikán kívüli afrikai frankofón irodalom	909
A MAGREB FRANKOFÓN IRODALMAI	911
A kettős kötődés	914
Újítások	918

Francia nyelvű ajánló bibliográfia   925

Névmutató   929